

Pestprotocol versie 20160114

basisschool

Klimop

DIT PESTPROTOCOL HEEFT ALS DOEL:

- Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

HOE GA JE OM MET PESTEN OP SCHOOL?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

VOORWAARDEN

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Er is voor de school een vertrouwenspersoon aangesteld. Deze persoon verdiept zich in de problematiek van het pesten d.m.v. cursussen en het lezen van artikelen. Op de Klimop is dit Anja Huisman. Zij is de interne begeleider van de school.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

Pesten komt voor in alle groepen van de basisschool.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven/sms
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- somatische klachten

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

HOE GAAN WIJ DAAR MEE OMGAAN?

Op school stellen we regelmatig een onderwerp in de klas aan de orde. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. worden besproken..

Daarbij werken wij met de methode Kanjertraining.

Regelmatig wordt een les in de klas behandeld.

Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspellen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsoopdrachten. Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de groep 1 leren we de kinderen:

Je mag niet klikken, maar .....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Ouders, leerkrachten en directie lossen het probleem in overleg op.

REGELS DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN:

1. Ga met een ander kind om, zoals je het zelf ook prettig zou vinden.
2. Blijf van een ander af, als een ander kind dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
4. Als je kwaad bent, zeg je dat tegen die ander en ga je niet slaan, schoppen, krabben (je blijft van de ander af)
Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf.
5. Vertel aan je juf of meester als er iets gebeurt dat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen.
Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten !
8. Word je gepest, praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
9. Alle kinderen horen erbij. Praat op een aardige manier over iemand.
Heeft iemand spullen mee vraag of je er ook mee mag spelen, of ze gebruiken. Je mag het niet zomaar pakken.
10. Van eigendommen van een ander blijf je af.
11. Luisteren naar elkaar

12. Of iemand aardig is merk je als je met diegene omgaat/ speelt/ praat. Hoe iemand eruit ziet is niet belangrijk.
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op school .
14. Zorg ervoor dat iedereen zich prettig en veilig voelt en erbij hoort. Iemand expres pijn doen, buitensluiten of achterna zitten om te pesten kan dus niet.
15. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten maken we weer een nieuwe start..

Deze regels gelden op school en daarbuiten en hangen op een goed zichtbare plaats in de school en in de klas. Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels.

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

stap 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

stap 2:

Lukt het niet om samen het probleem op te lossen dan wordt de hulp van de leerkracht ingeroepen.

De leerkracht gaat dan handelen volgens de vijfsporen aanpak:

stap 3:

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.

Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.

Samen met het kind werken aan oplossingen.

Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.

Zorgen voor follow-up gesprekken.

Ouders worden betrokken indien een kind herhaaldelijk wordt gepest.

stap 4:

Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.

Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.

Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.

Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.

Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.

Zorgen voor follow-up gesprekken. Ouders van pesters worden in een vroeg stadium geïnformeerd en betrokken bij het oplossen van het pesten door de pester.

stap 5:

De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.

Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.

Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

stap 6:

De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen:

Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.

Ouders op de hoogte houden van peestsituaties.

Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.

In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.

Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

stap 7:

De intern begeleider wordt geïnformeerd.

De leerkracht wordt ondersteund en geadviseerd bij de te nemen stappen.

Zo nodig worden acties door leerkracht en intern begeleider gezamenlijk gedaan.

CONSEQUENTIES

Wanneer de voorgaande stappen onvoldoende resultaat hebben gegeven, is het nodig om naar de pester duidelijk te zijn over consequenties van zijn/ haar gedrag.

De gevolgen zijn opgebouwd in 4 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

fase 1:

- Time-out op een vast afgesproken plaats (op het plein)
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn, dit nablijven mag maximaal 15 minuten, zonder dat de ouders ingelicht zijn.
- Een schriftelijke opdracht (b.v. stelopdracht met de 5 W's: wat, wie, waardoor, wanneer en waar) over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem. Er kan ook een taakstraf worden gegeven.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

fase 2:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de gedragsexperts in school, Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om degene die pest tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere locatie behoort tot de mogelijkheden.

fase 4:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

De ouders van het kind dat pest, worden op de hoogte gehouden van de maatregelen die genomen worden om het pesten te doen stoppen.

Van alle fases dient een goede schriftelijke verslaglegging bijgehouden te worden, die ook in het leerlingvolgsysteem terug te vinden is.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- ✓ Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- ✓ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- ✓ Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.

- ✓ Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- ✓ Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- ✓ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- ✓ Sterke kanten van de leerling benadrukken
- ✓ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- ✓ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- ✓ Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- ✓ Het kind advies geven om op www.pestweb.nl te kijken voor adviezen wat het zelf kan doen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

N.B. : Dit is even belangrijk als de begeleiding van de gepeste leerling.

- ✓ Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken!, pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling). Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- ✓ Samen naar de website van pestweb.nl om te kijken wat je kan doen om te stoppen.
- ✓ Excuses aan laten bieden
- ✓ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- ✓ Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest — belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- ✓ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- ✓ Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?.
- ✓ Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- ✓ Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Adviezen geven aan de middengroep(de rest van de klas);

Hoe kun helpen?

Laat je klasgenootje er niet alleen voor staan!

Zeg "hoi" als je de klas binnenkomt.

Zeg iets aardigs tegen hem of haar.

Vraag hem of haar mee te doen in een groepje.

Laat anderen merken dat jij wel met hem of haar wilt samenwerken of spelen.

Niet meelachen om stomme grappen.

Doe zelf nooit mee met het pesten.

Zeg tegen de pestkoppen dat ze moeten ophouden.

Vertel het aan de meester of juf.

Spreek in de klas af dat er niet gepest mag worden.

Als je ziet dat er op internet iets stoms staat over je klasgenoot, zeg het tegen je ouders of de juf of meester.

Samen sta je sterk!

ADVIEZEN AAN DE OUDERS VAN ONZE SCHOOL

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelf respect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
-

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Leerkrachten en ouders uit de ouderraad en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Betrokken instanties/ informatie:

O&A Schoolbegeleidingsdienst
Planetenweg 115
2132 HL Hoofddorp
023 5679800

GGD Kennermerland
Spaarnepoort 5
2134 TM Hoofddorp
023 7891777
Centrum Jeugd en Gezin
Telefonisch bereikbaar: 0900 0400682

www.pestweb.nl